

Опис. Побудова опису

ковилá, типчáк, інтер'ёр,
інкруста́ція, орна́мент,
вітра́ж

Є різні тексти:

РОЗПОВІДЬ

про щось
розповідає

Що сталося?
Що відбулося?

ОПИС

описує різні
предмети

Який?

МІРКУВАННЯ

про щось
міркує

Чому?

Будова опису

назва
предмета

головні
ознаки

власне
враження

вступ (інформація
про предмет, який
будуть описувати)

*основна
частина*: колір,
форма, розмір,
матеріал, запах
предмета, та ін.

кінцівка:
враження від
предмета, оцінка
предмета

Вправа 462. Розгляньте світлини і змодельюйте ситуацію: ви були з класом на екскурсії і хочете описати своїм рідним ті місця, що відвідали. Який тип мовлення для цього оберете? Чому?

- 1. У чому полягає мета опису?**
- 2. У яких життєвих ситуаціях використовують описи?**

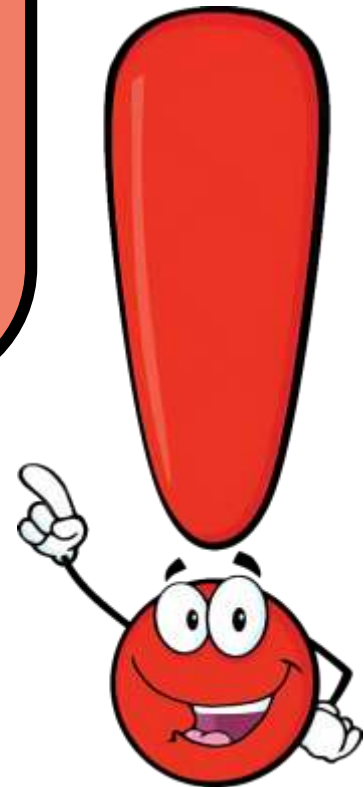

Чудовий і дивний херсонський степ. На зеленому килимі мерехтять і переливаються сріблясті хвилі ковили, серед яких темніють островці типчака. Наче коштовні камені, спалахують у цьому різнотрав'ї іриси, червоні й жовті тюльпани та безліч інших квітів.

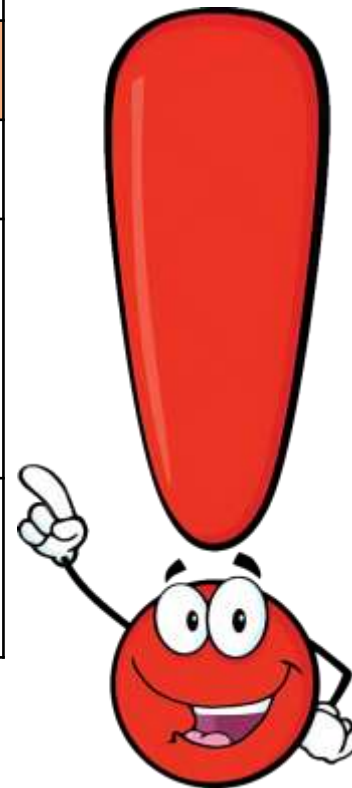
Ідеш-пливеш безкраїм запашним морем, а над головою — синє небо і тремтливо-радісні дзвіночки жайворів (з книжки «Асканія-Нова»).

- Які слова допомагають вам «побачити» степ?
- До яких частин мови вони належать?
- У яких ситуаціях доречно використовувати подібні тексти?
- Доведіть, що наведений текст є описом.
- Розкажіть про свої враження від степу.

Опис — тип тексту, у якому характеризують ознаки предмета. Тексти-описи відповідають на запитання: який? яка? яке? які? В описах перераховують основні ознаки предмета чи явища: колір, розмір, форма тощо.

Види опису		
Опис предмета, тварини, людини	Опис місця	Опис стану (довкілля або людини)
Структура опису		
Вступ (зачин)	зазначають, про що йтиметься в тексті	
Основна частина	описують матеріал, з якого виготовлений предмет, його розміри, колір, призначення	
Кінцівка (висновки)	автор описує своє ставлення до предмета	

Вправа 464. Про що йдеться в тексті? Схарактеризуйте, які частини мови використано і з якою метою. Визначте тип мовлення. На вашу думку, у яких ситуаціях використовують подібні тексти і з якою метою?

Відносно невеликий і компактний будинок Верховної Ради сприймаємо монументально і велично. В інтер'єрах споруди автор проєкту В. Заболотний використав мотиви декоративно-прикладного мистецтва. Їх ми бачимо в інкрустаціях і художніх розписах, у скульптурно-орнаментальному ліпленні. Стелі сходових приміщень прикрашено чудовим українським геометричним орнаментом.

Найяскравіше враження справляє велика зала засідань. Її стеля — величезний плафон із різноколірного скла. А велетенська люстра в центрі ніби вітражного плафона схожа на фантастичний соняшник (За О. Силіним).

Вправа 465. Прочитайте текст

Інга має красиве світле волосся. Воно таке густе, що коли мама не заплітає дочці коси, то воно золотим водоспадом ллється по плечах. А як заплітає, то коси виходять ого-го! Візьміть свою руку трохи вище зап'ястка — отакі завтовшки в неї коси!

Личко в Інги ледь видовжене й біле, носик акуратний, з невеличкою горбинкою.

Очі в Інги сині-сині, кольору вечірнього чистого неба. Великі очі, обрамлені пухнастими віями.

Ви коли-небудь пробували словами описати хмари? А вітер? А кішку, що сидить на паркані й спостерігає за вами? А задушливу спеку? Або те, як палає горло й пекельно хочеться пити після цукрової вати? Цього всього нас учить Інга. Так, саме «малювати», каже вона, а не описувати (За Дж. Бату).

- Як, на вашу думку, автор ставиться до дівчини?
- Що на це вказує? Знайдіть опис.
- Визначте його вид.
- Як у тексті передано деталі?
- Які частини мови використано?
- У яких життєвих ситуаціях використовують опис людини?

Домашнє завдання.

Вправа 465. Чи погоджуєтеся ви з думкою, що словами можна малювати?
Складіть опис хмар або вітру.

